

Садақаи фитр | Фикҳ дарслари (327-дарс)

19:00 / 08.05.2025 1692

رَجَا وَهُوَ عَصْرِي عَشٍ وَأُرْمَتْ نَمَوْعٍ صُفْصَنِ بِي بَزْ نَمَوْهُنْمُ كَحْتِي أَمْ وَرُبْ نَمُةَ رَطِفًا
أُرْبِنَاوَنَمُ

Садақаи фитр буғдойдан, ундан олинадиган нарсалардан ва майиздан ярим соъ берилади. Хурмо ёки арпадан бир соъ берилади. Буғдойдан икки мун[1] берса ҳам бўлади.

«Фитр садақаси» ва «фитр закоти» ҳамда «садақа» ва «закот» сўзлари бир-бирининг ўрнига ишлатилаверади.

Ҳанафий мазҳабида садақаи фитр вожиб ҳисобланади. У садақа Рамазондан фитр(оғиз очиклиги)га чиқиш муносабати ила берилгани учун ҳам «фитр садақаси» номини олган.

Садақаи фитр ҳижрий иккинчи санада жорий қилинган. Бошқа садақалар молдан қилинса, бу садақа киши бошидан қилинади.

Фитр садақаси шариатга киритилишига қуйидаги оят ва ҳадислар далилдир.

Аллоҳ таоло:

﴿فَصَلِّ رِبِّهِ اسْمًا وَذَكَرًا﴾ ﴿١٤﴾ ﴿تَرَىٰ مِنْ أَفْلَحٍ قَدَّ﴾

«Дарҳақиқат, ким покланса, зафар топадир... ва Робби исмини зикр қилса ва намоз ўқиса», деган (Аъло сураси, 14-15-оятлар).

لَّصَّهْلَلِ لُؤْسَرَّ نَأُؤْ نَعُؤْ هَلَلِ لِي ضَرَّ رَوَّجَّ نَعُؤْ هَيْبَ أَعُؤْ هَلَلِ لِي دَبَّعَ نَبْرِي شَكَّ نَعُؤْ
نُبَّأُ هَؤْرَ . «رُطِفَ لِي أَلَكَزُ يَفُؤْ تَلَزَنُ» : لَأَقُؤْ فِؤْ هَيْبَ أَلِ لِي دَهَّؤْ نَعُؤْ لِي سَمَّ لَسَؤْ وَهَيْبَ لَعُؤْ هَلَلِ لِي
هَيْبَؤْ .

Касир ибн Абдуллоҳдан, отасидан, бобоси розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламдан ушбу оят ҳақида сўралган эди, «Фитр садақаси ҳақида нозил бўлган», дедилар».

Ибн Хузайма ривоят қилган.

Юқорида зикр қилинган оят фитр садақасининг вожиблиги ҳақидадир. Фитр садақасининг вожиблиги Набийимиз соллаллоҳу алайҳи васаллам томонларидан баён қилинганидан кейин ҳеч қандай гап-сўзга ўрин қолмайди.

«Кифоя» китобининг иккинчи жузи асосида тайёрланди

[1] Мун – икки ироқий ратлга тенг бўлиб, ҳозирги ўлчовда 815,39 граммга тенг.

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.